

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nonni poetæ Panopolitani, In euangelium sancti Ioannis
Paraphrasis Græca**

Nonnus <Panopolitanus>

Paris, 1542

Cap. IIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69505](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69505)

NONNI PARAPHRASIS

necesse est, ut qui generis minoris sum. Hic qui è cœlesti sinu ex alto uenit, supra omnes uenit, at hic mortalis sanguinem adportans, de factis terrenis uerba faciēs, terrenus existit uir. At qui de cœlesti sinu deum capiente uenit, quod quidem in cœlo audiuit, loquitur, neque aliquis testimonium diuinum suscipit. Qui uerò mortalis sermonem testem è diuino ore profusum suscepit, is à mendatio abhorrens, suo sermone obfignauit, quòd deus solus uerax est. Etenim hic quem mundi opitulatorem deus è cœlo in terram demisit, natiuo imbri paternæ sapientiæ scatet: non enim sermo sermonis certa mensura circūscriptus est, sed ei soli semper fluxum semper scaturientis uocis impertit. Et deus in alto residens filium suum amat, & ei omnia manu sua ferre dedit, qui fidem rectam moribus minime fallacibus in eò coniecerit, hic uitæ uidendæ particeps erit, & gloria alta uitæ semper se propagantis, æquali potietur. Porro, si uir arrogantia aura elatus, filio uiuentis dei fidem abrogauerit, ultrix ira dei altissimi in desipientem illum incredulum animaduertens, uenit.

CAP. IIII.

HT quando dominus cognouisset agmen illud Phariseorum tum graui corde præditum super lauacris à deo inspiratis, tum inexpugnabili & graui emulationis morbo implicitum, audiuisse, quòd Iesus uiros in caligine oberrantes in lucem extraheret, aqua baptizaret,

Zaret, & pluribus discipulis abundaret, quam Ioānes, & fama hæc uero consentanea non erat. Non enim rex Christus aquis baptizabat, sed discipuli, reliqui terram uirorum Iudæorum alto fundamento substructam, & iterum in terram Galilæorum Christi unice studiosorum cōcessit, fugiēs Phariseorum impersuasibilem incredulam rabiem. Ceterum erat ei adhuc eūdum per mediam terram Samariā, aquis refertam, terram Galilææ conterminam. Et urgens uestigium diuini pedis, ipso meridie in urbē ueterem terræ Samariæ peruenit, nomē urbi Sichar erat, edito loco situm, ubi Iacob plantator terrā uiti feram habebat, quam filio Ioseph dederat, ubi erat fons profundus. Vnde aliquando Iacob diuinus apertis humidis fundamētis recessuum terræ aquam supernam ex puteo limoso eduxerat. Illic ergo Christus longæ uiaē profectioe defessus quiescens, à labore cessauit, sessitans ad locum fontis, ubi ex terrestri sinu, fons urbi uicinus incolis humidam aquā ebulliebat, & sexta hora siticulosa celeriter præter uolans decurrebat, tunc mulier Samaritana, urnam, quæ ex fontis sinu aquam caperet, gestans, ad fontem qui in proximo erat iuit: Et Christus rex aquarum, ab ea, ut ex urna aquaria aquam sibi sufficeret, petebat: Age mulier Samaritana, da mihi patriæ tuæ propugnatori, iam siti presso, ut bibam aquam peregrinam, sessitabat enim tunc solus. Nam simulatque Christus circa medium diei cursum, horam cibo sumendo adpositam, cœlo inequitare con-

NONNI PARAPHRASIS

conspexisset, agmen sociorum in urbem finitimam
 amandauerat. At mulier Samaritana sermone cupi-
 do auditu interrogata, dicebat, Quinam tu solus,
 uoce gnara à muliere Samaritana, è manu insuetà
 aquam postulaſti, cum tu patrium Hebræorum san-
 guinem afferens adserues, & qualis communio
 mulieri Samaritanæ & tuo generi existit? ut à me
 acceptam aquam bibas, & cum tua lex impedi-
 at, te Iudæum communi ore appellauero: non uerò
 Iudæi & Samaritani mixti communi quadam lege,
 consuetudinem inter se agitant. Et Christus ei obscu-
 ro quodam sermone respondit: Si dei altissimi gra-
 tiam didicisses, si donum dei nouisses, si scires quis
 ille sit, qui de fonte terrestri tecum sermones conse-
 rit, dicens: Da mihi siti laboranti, ut bibā aquā tem-
 poraneam, ipsa prompte æternam & uiuā aquam
 ab eo petisses, & iam cordatum potum tibi submini-
 strare posset. Enimvero mulier non intelligens uiuā
 illam aquam, dixit: O rex, stupor corripit me, tu nō
 orbiculare uasculum quo aquam auferres, gestas,
 nec funem attollis, ut ex profundis subterraneis ter-
 ræ excessibus mutua manuum agitatione, peregrinā
 aquam trahens educas, & puteus profundus est, ut
 qui maxime: & unde hanc uiuam peregrinam aquā
 ex terrestri sinu exhauseris, num tibi alius potus
 est? diuino patre nostro Iacob liberorum masculo-
 rum fœcundo maior existis? qui fontem hunc ceu-
 munus quoddam honorarium terræ Samaritanæ cō-
 tulit, & ex ipso bibit, aquam in terra illa exceptā,

¶

Et fœderis loco nobis præbitam. Nec ipse solum bibit, sed etiam liberi, et genus animalium nemora depascentium, et quadrupedum agmina. Et Iesus mulierem excitatam docuit, et caligine in lucem producens: Qui bibit aquam fontis temporaneam ex terra recessibus scaturientem, aut laticem fluuij subinde incrementis, iterum siti urgebitur: at qui biberit aquam eternam, quam ego ei suffecero, non unquam siti premetur, sed in eius mente fluxus cordata agitatione manebit, aqua scilicet, diuina iactatione ex intelligibili profunditate fontis arcani, reuiuificans perpetua, saliens aqua scilicet, uitæ eternæ, et non fluuij terreni. At mulier Iesum uoce credula precabatur: Da mihi Domine, ut bibam aquam istam uiuacem, alienam ab ea quæ ex terræ fontibus profcaturit, ut bibens nõ unquam siti uexer, et ne amplius huc ad aquam ex profundis terræ penetralibus emanantem, hauriendam me conferam. Dixit, et Iesus mutuo quodam sermone mulierem uersutam, iuxta multis uiris corpus uulgantem, pertentabat: Vade et accerse maritum tuum, et ex urbe pedibus uelocibus huc ad me redire festina, Dixit et quasi ignoraret, de lectis multi seminis mendacia confingens, uera dicebat, dixit enim: Ego, quæ cum nullo marito rem habeo, maritum ad te acersero, non enim est mihi uir charus. Porro deus mulierem reprehendit: Noui, inquit, mulier, maritum tuum sextum illegitimum, secundum quinque maritos eiusdem notæ, quique enim uiros sortita es, per uices alium post alium, et nunc quem

NONNI PARAPHRASIS

quem uirum persequeris, non est maritus tuus germanus & uerus, proinde rem ipsam uere putasti, dum dixisti, tibi nullum esse maritum charum. At mulier Samaritana nullius præcij existens, stupore correpta, uoce foeminea respondebat: Domine, te diuinum uirum prophetam cognosco, patres nostri cõscendentes hos montes, ceruicem ad petram multo uictimarum nidore refertam, inflexerunt, & deo piis sacrificiis litârunt. Vos uerò turba alia diuini consilij satagente iussa, iuga montis Hierosolymorum cõscendere, dixistis, ibi deum propter aram deo consecratam oportere ceruicem elatam, supplicationis testem, ceruicem impuram, humi deprimetes flectere. Tum rex Christus sermone mulierẽ subsequebatur, Fidẽ adhibe ô mulier Samaritana, meo sermoni uero, quòd scilicet hora nouæ uitæ internuntia, pietatis autor adest, qua nõ amplius arte quadam arcano, iuxta aram montis uestri deo sacram, neque sub angustiis Hierosolymorum prominentia saxa habentium, sanguine taurino uictimam cornu trahentem, inclinantes, innixo ad saxum genu supplici, sacrificabit. Vos quidẽ alia atque alia mētis uacillabundæ conditione, eum quem non nostis ex auditu tantum referentes ueri sermonis imaginem, honore prosequimini, Nos uerò in aris piis uictimas accendimus, quod nobis perspectum est, sacra uoce celebramus, & deum natiuo prudenti sermone, prædicamus. Ceterum hora sacra prudētibus sacrificiis ad est, & nunc prope accessit, quando ueri sacrificij

com=

communem supplicem humi deurgent ceruicem, demisso etiam unâ cum ceruice inflexa capite, omnes quidē in ueritate & spiritu. Tales enim sacrificos deus in alto residens expetit, qui quidem ipsi, alta genua humo æquata flectunt, in spiritu dei iuxta uero teste uoce, prono demisso uultu in terram, deus spiritus uerus: unde pro tempore uiros, qui ueritatē & spiritum uno, quod aiunt iugo copularunt, trahit ut honorem deo mundi æterni patri, habeāt. Dixit Christus. Et mulier ignorās, uoce uatidica Christum, Christi nomine dignatur, & mundi uindicem tādē ad futurum dicebat, qui iam uenerat, & quocum sermones ultro citrōque conferebat. Dixit uero mulier: Domine, ex auditu patrum legiferorum accepimus, quod Messias diuinus, quē populi Christum esse fama tulerunt, aderit, & quando ille uenerit, nos omnium rerū ignaros, omnem ueritatem docebit. Dixit mulier. Et Christus teste sermone respondebat. Digito præsentis ope hominibus opitulante naribus ineffabilibus admoto, Christus, qui tecum sermones cedo, ipse sum, propeque me oculis lustras, quē auribus semp̄ audis, Christus ego mūdo exortus sum, nō secundus quispiā uenit. Neque uero Petrus quis audax, neque aliquis alius ex discipulorū albo, supra audacia ipsum interrogabat, quid disquirit? aut quid cum illa loquitur? At mulier relicta uena aquaria, ad fontem qui deum acceperat, celeri calceo procurrens, in urbem uestigium flexit, & omnibus ciuibus dicebat: Adeste, & diuinum uirum prophetam

NONNI PARAPHRASIS

phetam conspexeritis, qui mihi omnia quæ feci, dixit. An hic filius David optimi seminis dictus, appetit. At Samaritani simul nuntium audientes, & confortam & celerem profectiōnem instaurabāt, ex urbe ad os fontis, cui deus propinquus erat, concedentes, & uno sermone mentes eorum demulcente illi, ad deum lymphati sese effrentes. Tū interea tēporis priusquam densi nubium in morem fluctus, populorum suspiria, contentionis nimie ergo suspiria attrahentium ex urbe uenirent, discipuli Christum cinxerunt, & ita dixerunt: Rabbi, cape hæc & ede, Christus uerò mota muta manu intelligibili teste silentio, cibum breui tempore pereuntem repulit, hæc locutus, fero alium cibum uiuacem, quem uos in sermone non cognouistis. Et alius post alium dicebat: Num ei uir peregrinus, aliud quid quod ederet obtulit? At rex Christus patris studiosus, diuersa à discipulorum uerbis sermone dicebat: Cibus meus sermo existit, opera patris, potus meus sunt. hic unus est cibus meus, ut desiderium patris mei immutabile effectum reddam, & diuinum opus conficiam. An non uos omnes horarum gnari, uno sermone statuitis? quod adhuc solus pernix abitus mensium quadrifariam uolubiliū superest, & æstas pulchris fructibus fœcūda uenerit. Ecce omnes orbem oculi ad urbem è regione sitam attollite, qui nam urbes candidis areis horrent? & messē humanam bene linguam flagitant quo modo spicæ mente præditæ uirescunt? Quod si uir aliquis, labris, nō manibus loquacem

cem

eem falcem attollens, diuinos campos uicina terræ
messuerit, præmio ornatur, & deo patri fructum tui
uiuientem, tum intelligentem, in tempus non desinēs,
colligit, ut tum is qui seminat, quàm is qui diuinos
campos metit, cōmuni gaudio fruatur, & patri fi=
deles primitias deferat, honore & aratorē & messo
rem efficiens. Tunc hic sermo uero consentaneus e=
rat, quia alius uir, semen fructiferū sulco obruens,
arat, & alius agricola spicam coroniferam metet.
Alij quidē agricola sulco uocis, magnum laborem
exhauserunt, dū fructum seminârunt. Emitto uero
uos nullo labore exercitos, in laborē alienū uirorū,
qui magnum laborem impenderūt: Emitto uero uos
ut metatis ore ordinem fructuum paratissimorum:
neque uero uobis uel seminandi campum, uel irrigā
di aream necessitas ingruerit. Cæterum multi inco=
le, populum celeriter credulum, iuxtā errantem in=
concußis fidei fundamentis substruxerunt, in audiē=
tes testimonium mulieris mentis abalienatæ, dicētis,
quòd omnia, quæ quidem feci, propheta dixit. Et
quando Samaritani iam cominus uenissent, ut cum
Christo colloquēdi copia daretur, Christo beneuolo
quodam sermone ut illic maneret, supplicabant. Et
Christus rex cum omnibus qui fonti aderant, ean=
dem uiam ingressus, ad urbem celer uenit, & deus
ibi manebat, donec biugus alius post alium auroræ
cursus celeri circūuolutione percurreret. Exacto bi
duo rex relicto sermone auribus credulis infixis, fe=
stinantē

NONNI PARAPHRASIS

stināti calceo illic rursum, recusātibus incolis abiit:
 & iterū ī terrā beneuolorū Galilæorū perrexit, so-
 lam suam æmulam patriam non calcavit: probe e-
 nim uirorū popularium mores perspectos habebat,
 testem sermonem dixit uerū, quòd propheta ualde
 celebrem in patria honorem habere nequeat. Sed cū
 Iesus in sedem Galilæam uenisset, tunc illum turba
 Galilæorum dei studiosorum beneuole excepit, ut
 qui ante hac in illorum terra uisus fuerat. Et Gali-
 læi omnia, quæ quidem in muris Hierosolymo-
 rum, quando tripudiosa horæ pietatis autores ce-
 lebritatem sacrarum feriarum aduexerant, Chri-
 stus fecerat, oculis uiderant, etenim & ipsi ad sa-
 crum diem contenderant. Iesus uerò ueniebat, & i-
 bi perdurans habitabat, ubi terra Cananæa e-
 rat, ubi prius aquam ruffo uini liquore, niuali
 natura permutata, mutauerat. Porro erat qui-
 dā uir regius, exercitui præfectus, cuius filius in po-
 pulo Capharnai maritimi, ferens genua languida,
 morbo præpedita, decūbebat, & pater unice amās
 filium, à febre grauitè torto, simili flamma flagella-
 tur. Hic ubi Christum in sedem Cananæam uenisse
 audiuit, citissime abiit, Et cum cominus ad Christum
 uenisset, uadens uiam quæ ad urbem finitimam du-
 cit eum, ut filium iuuenem seruaret, precabatur.
 Tum rex Christus ipsum suo sermone obiurgando
 increpauit: Nisi uaria uocis meæ signa obtuiti fueri-
 tis, non unquam mihi fidem astringitis. Et uir febre
 ingrauescente, lachrymis calidis persusus, dicebat:

O rex,

O rex, festina & descēde, relicta terra Cananea, priusq̄ filius meus uocis tuæ indigus, mortem obeat. Et rex illum sermone uitæ sufficiente animabat: Abi, & filium tuū unice charū, uiuentē & incolumē offenderis, & in mensa uestra fronte exporrecta, cū filio cōiua conuiuium inito. Dixit rex Christus, & uir actutum sermoni quem Iesus dixerat, fidem adhibuit, & in spe persuasionis abibat, & ministri lætitiæ affecti ei uiam longam ingresso obuiam fiebant. Neque uero uir suos ministros lætos interrogabat, ex uultu enim filium suum uita fungi, prudenti silentio cognoscebat, & omnes qui unā uenerant, iucundo sermone ei dixerunt: O unice amator filij, filius tuus pernix uiator uita fungitur, & nunc meliore ualetudine fruitur, atque antehac fruitus est. Et hic gaudens ministros suos de hora in qua malum discussum esset, & uiuacē & conspicuam magis tranquillitatē habuisset, interrogabat. Et ad unū omnes ministri una uoce dixerunt: Filiū tuū morbus destituit, quādo herihora uitæ seruatrix septima currēs, abierat, & uir suo opte marte horā, & in qua malū pueri mitigatū esset, & in qua rex uiuifica uoce diuinū dixerat: Concede ad tuā domum, filius tuus incolumis est, cognouit, & fidem rectam pura mente suscepit. Ipse simul & omnes quotquot alebat, teste uoce, colla inconcussa fidei iugo præbuerunt, ipse totam domum suam ad fidem à reprehensione alienam attraxit. Hoc uero secundum & aliud est miraculum, quod Iesus uoce uiuifica in terra Cana-

C

NONNI PARAPHRASIS

naea, in Galilæa bene turrata, à Iudæa in urbem pulchrorum liberorum fertilē, Galilæorū promissa capillitia nutrientium, fecit: secundum illud miraculum antiquius, quod in nuptiis meri cupidis edidit, quando aqua fluente quodam rubicundo, vini naturam induit.

CAP. V.

Nimvero Iesus ascendebat eo, ubi domus ætheri uicina, nimio diuersicolore lapidum fulgore resplendebat. Erat uero in Probatica aquosa lauacrum ad fabre factum late porrectum, quinque latis porticibus, prominenti uariorū lapidū ornatu cōspiciū, ubi uir æstu pressus, intuitus aquam ultroneis scaturiginibus salientem, quæ aliquando corpus fluctuanti lauacro perpurgabat, quando quis morbo sæuiente, feruidos fluctus cōcitasset. Intuitus dico aquam dolorum depultricem, medico longe præstantiorem. Cæterum erat uir quidem ad uicinum fontē, diuina ærumna implicitus, tres decades, & quoque octo orbis annorum uolubiliū graui morbo uexatus, hūc Iesus immobilem in cōsueto cubili positum intuitus, sensit quod in lectis temporaneis genua morbo ægre curatu impedita haberet: Et rex Christus uocē miserabilem emittens, ipsum interrogabat, sanitati pristinae restitui uis? At uir ægrotus, trahēs spiritū ex imbecilli pectore profectum, uoce tenui & ægre credula uix dixit: Domine, præfecto ualetudinario & eo quidem beneuolo opus habeo: nō enim est mihi

hi